

TYÖIKÄISTEN ALKOHOLINKÄYTTÖ JA VAIKUTUKSET

Alkoholinkäyttö ei ole yksityisasi

Suomalaisten työikäisten naisten ja miesten suurin kuolinsyy on alkoholi. Päijät-Hämeen työikäiset, mukaan lukien lasten vanhemmat juovat alkoholia litran enemmän kuin maassa keskimäärin juodaan, esimerkiksi Päijät-Hämeessä jokainen yli 18 v aikuinen joi v. 2009 tilaston mukaan 11,2 l puhdasta alkoholia jaettuna kulutus kaikkien täysi-ikäisten kuntalaisten kesken. Päijät-Hämeen kulutusluvut ovat onneksi hienoisessa laskussa, kuten koko maassa tällä hetkellä. Alkoholin kulutusluvut ja alkoholihaitat kulkevat käsi kädessä. Kulutuksen vähetessä haitat vähenevät.

(Sotkanet, päihdeindikaattorit)

Alkoholi perheen arjessa

- * 2,2 miljoonaa alkoholin juomistilannetta tapahtuu lasten läsnä ollessa vuosittain maassamme
  - * 75 % suomalaisista juo alkoholinsa kotiympäristössä
  - * leikki-ikäisten lapsien isistä 30 % on alkoholin riskikuluttaja
- (Nina Halme 2009 väitös)

Julkisessa keskustelussa mielellään puhutaan nuorten ja alaikäisten päihteiden käytöstä. Pitäisi sen sijaan puhua vanhempien ja aikuisten alkoholin käytöstä, koska sillä on merkitystä perheen ja yhteiskunnan hyvinvointiin ja erityisesti lasten tulevaan elämään. Kaiken aikaa peräänkuulutetaan vanhempien vastuuta nuorista. Oikeasti pitäisi ensin tukea vanhempia ja työikäisiä leikkaamaan omaa alkoholinkulutustaan ja omaksumaan asenne, että perheissä alkoholinkäyttö ei ole yksityisasi. Esim. odotetaan, että vastuullinen vanhempi on selvänä kotona, kun poliisi palauttaa alaikäisen nuoren juopuneena yöllä kotiin.

Leena Valkosen väitöskirjan 2006 yllätystuloksena 5 - 6 lk oppilaat nostavat viiden itse valitseman Hyvää vanhempaa kuvaavan kriteerin kärkeen *vanhemman, joka ei juo, vaan on raitis, ei ainakaan aiheuta juopottelullaan haittaa perheelle*. Alkoholi on useiden tutkimusten mukaan vanhemmuuden riskitekijä. Perheen hyvinvointi muuttuu hetkellisesti tai pysyvästi pahoinvoinniksi. Lahden seudun kyselytutkimuksessa vastaajat kokevat lähes 90 %:sti saavansa hyvinvointiinsa tukea perheestä. Alkoholinkäyttöään ei

mitenkään voi yksityistää perheissä, koska perheen merkitys koetaan tärkeäksi sekä aikuisten että lasten useissa eri tutkimustuloksissa.

Poimintoja Päijät-Hämeen tilastoista

Alkoholia käytetään Päijät-Hämeessä tehdyn kyselytutkimuksen mukaan yleisimmin paineiden ja stressin häivyttämiseen, vasta toisena tulee hauskan pito.

Mielenterveyden ja alkoholiongelmien esiintyminen yhdessä on yleistä, kolmasosa ongelmista kärsivistä tunnistaa kohdallaan molemmat ongelmat. Päihdeindikaattorit v. 2009; lasten huostaanotot, päihdehoidot sairaalassa, väkivallanteot, henkirikokset ja rattijuopumukset ovat Päijät-Hämeessä maan keskiarvoja noudattelevia, mutta verrattuna esim. Kanta-Hämeen vastaaviin lukuihin Päijät-Hämeessä kaikki nämä indikaattorit ovat aavistuksen suurempia kuin Kanta-Hämeen vastaavat luvut. Positiivista on itsemurhien selvä vähentymien Päijät-Hämeen työikäisten ryhmässä. Vastaavasti huolestuttavaa on samanaikaisesti nuorten aikuisten itsemurhien määrän kasvu. (Sotkanet)

Kiitos Päijät-Hämeen toimijoille

Päijät-Hämeen toimijat ovat nostaneet ennakkoluulottomasti aikuisten ja vanhempien päihteidenkäytön pöydälle.

Aikuisten päihteidenkäyttöön puuttuminen on koettu tähän asti jonkinlaisena tabuna ja siitä puhuminen ollut erityisen vaikeaa. Usein se on torpattu kuittaamalla, että se on yksityisasia. Sitähän se ei ole. Sen me näemme tänään esitettävissä videoissakin. Työ, jonka Päijät-Hämeen laajat verkostot ovat tällä alueella tehneet, ansaitsee huomion. Erinomaista on sosiaalisen median ja sähköisen median monipuolinen hyödyntäminen tässä vaativassa työssä. Kiitän Päijät-Hämeen toimijoita rohkeudestanne päihde- ja mielenterveystyön kehittämistyössä. Työstänne on malliksi koko maahan.

Lähteet

www.sotkanet.fi

www.thl.alkoholiohjelma.fi

www.lasinenlapsuus.fi

www.lastenseurassa.fi

kyselytutkimus

Susanna Leimio-Reijonen 2011

Sosiaalialan osaamiskeskus Verso

Maritta Itäpuisto 2009 väitöskirja

Nina Halme 2009 väitöskirja

Leena Valkonen 2006 väitöskirja